

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIB-39/11-B

Název kontrolované osoby: Základní škola speciální, Blansko, Žižkova 27

Sídlo: Žižkova 27/1919, 678 01 Blansko

IČO: 62073249

Identifikátor: 600024865

Právní forma: příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Ludmilou Konopkovou, ředitelkou školy

Zřizovatel: Jihomoravský kraj

Místo inspekční činnosti: Žižkova 27/1919, 678 01 Blansko

Termín inspekční činnosti: 12. – 14. leden 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou speciální podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS) podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (ŠVP ZŠS) a jeho souladu s právními předpisy a RVP ZŠS podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Základní škola speciální, Blansko, Žižkova 27 (ZŠ nebo škola) vzdělává žáky s lehkým, středně těžkým, těžkým mentálním v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Kromě činnosti základní školy vykonává činnost školní družiny, internátu, speciálně pedagogického centra a školní jídelny. Naplněnost školy byla ve sledovaném

období (školní rok 2008/2009 – 2010/2011) v průměru 72%. Žáci se středně těžkým a těžkým mentálním postižením ve vztahu k nejvyššímu povolenému počtu žáků v oboru naplňovali školu z 81 %. Školu navštěvují žáci z Blanska a okolních obcí.

V letošním školním roce se vzdělává celkem 34 žáků s lehkým, středně těžkým a těžkým mentálním postižením v 6 smíšených třídách. Žáci se středně těžkým mentálním postižením (SMP) jsou vzděláváni podle ŠVP ZŠS „*Počítejte s námi II!*“ - část A a podle dobíhajícího *Vzdělávacího programu pomocné školy* č.j. 24 035/97 – 22. Žáci s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami (TMP) jsou vzděláváni ve dvou třídách podle školního vzdělávacího programu „*Počítejte s námi II!*“ - část B a podle dobíhajícího *Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy* č.j. 15 988/2003 – 24.

Škola je od března 2010 zapojena do evropského projektu *Investice do rozvoje vzdělávání*, který si klade za cíl nabídnout mládeži s těžkými formami mentálního nebo kombinovaného zdravotního postižení odpovídající formu vzdělávání v souladu s požadavky na celoživotní vzdělávání populace. ZŠ si při vzdělávání klade za cíl rozvoj sociability, sebeobsluhy, smyslového vnímání, rozumových schopností, komunikace a řeči, hrubé a jemné motoriky a grafomotoriky.

Vzdělávání žáků se SMP a TMP zajišťuje 17 pedagogických pracovníků (8 pedagogů, 3 asistentky pedagoga a 6 vychovatelek působících jako druhý pedagog ve třídě). Požadavek odborné kvalifikace nesplňují pouze 2 vychovatelky, které si v současné době kvalifikaci doplňují.

Vybavení školy odpovídá vzdělávacím potřebám mentálně postižených žáků a žákům se souběžným postižením více vadami. Odborné učebny, cvičebna, kvalitní vybavení kompenzačními pomůckami a didaktická technika jsou při výuce vhodně využívány. Udržovaná zahrada slouží pro relaxaci žáků. ZŠ se snaží průběžně vylepšovat materiální podmínky. V posledních třech letech došlo ke kompletnímu zateplení budovy, opravě lodžii, zvýšení zábradlí, proběhla první část rekonstrukce kotelny. Byla zakoupena plošina, kompenzační pomůcky, speciální nábytek pro reedukaci, interaktivní tabule, kopírovací stroj. Byla obměněna většina výpočetní techniky. Došlo k rozsáhlé úpravě školní zahrady. Občanské sdružení „*Počítáte s námi?*“ zřízené při ZŠ finančně podporuje projekt canisterapie a hipoterapie, zájmovou činnost žáků v oblasti arteterapie a pracovní terapie a množství dalších aktivit.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola vhodně informuje zákonné zástupce a veřejnost o své vzdělávací nabídce, pro tento účel má zpracované webové stránky. Přijímání ke vzdělávání provádí v souladu s platnými předpisy.

Vzhledem k počtu žáků, typu jejich postižení a skutečnosti, že převážná většina pedagogických pracovníků jsou speciální pedagogové, škola nemá delegovány funkce výchovného poradce a metodika prevence sociálně patologických jevů. Informace v těchto oblastech jsou žákům předávány přiměřenou formou v průběhu výuky. Oblast ochrany před sociálně patologickými jevy je kvalitně zpracována ve školním řádu. Bezpečností žáků se škola cíleně zabývá. Počet úrazů v posledních dvou letech je v přepočtu na počet žáků cca 5%. Jedná se převážně o úrazy související s jejich zhoršenou pohyblivostí a využíváním osobních kompenzačních pomůcek.

Školní vzdělávací nabídka vychází z kvalitně zpracovaného ŠVP ZŠS, který je realizován prvním rokem. Respektuje požadavky školského zákona a RVP ZŠS a zřetelně odráží zaměření školy. Zohledňuje reálné možnosti žáků a klade důraz na výchovu ke zdraví

a co nejširší rozvoj dovedností a jejich uplatnění v životě. Zjištěné drobné formální nedostatky při komparativní analýze ŠVP ZŠS neovlivňují jeho realizaci.

K efektivnímu naplňování vzdělávání napomáhá jeho promyšlená organizace, která respektuje individuální potřeby žáků. Ty jsou zohledňovány i ve vypracovaných individuálních vzdělávacích plánech. Učební plány jsou naplňovány v souladu s realizovaným ŠVP ZŠS a platnými učebními dokumenty. Vzhledem k častému kombinovanému postižení žáků škola cíleně realizuje systém ucelené rehabilitace, který doplňuje a zkvalitňuje jejich výchovu a vzdělávání. Jedná se o logopedii, fyzioterapii, arteterapii, canisterapii a hipoterapii. Rehabilitace prolíná celým vyučováním, vychází z individuálních potřeb žáků, vzdělávacích plánů a odborných lékařských posudků. Kromě učitelů je ve výuce přítomen druhý pedagog a asistent pedagoga. V průběhu výuky byli žáci vzhledem ke svému postižení a složení třídy vzdělávání převážně individuálně nebo v menších skupinkách. Byla pozorována neformální otevřená komunikace, což přispívalo k rozvoji komunikačních dovedností žáka. Výuka byla založená na důvěře a vzájemném respektování pravidel. Vyučující vhodně pokládány dotazy zjišťovali míru pochopení nových informací. Nároky na žáky byly přiměřené jejich postižení. Žáci měli dostatek příležitostí k osvojování klíčových kompetencí, především pracovních, komunikativních, sociálních a kompetencí k učení.

Škola sleduje úspěšnost žáků po celou dobu vzdělávání v rámci metod a forem nastaveného hodnocení výsledků vzdělávání žáků ve školním řádu. Tím, že jsou dosahované výsledky a případné neúspěchy žáků pravidelně a pečlivě analyzovány, zejména při hodnocení plnění individuálních vzdělávacích plánů a na jednáních pedagogické rady, daří se škole výsledky vzdělávání žáků a jejich vývoj pozitivně usměrňovat. Se zjištěnými výsledky škola cíleně pracuje, v případě potřeby jsou přijímána účinná opatření.

Spolupráce školy s rodiči je funkční a je založena na každodenním informování a pohovorech (při přejímání žáků) o stavu jejich dětí, úspěšnosti nebo problémech při vzdělávání. Školská rada je zřízena, projednává zásadní dokumenty školy předložené ředitelkou. Škola uzavřela partnerskou smlouvu se školou v Ostravě, s níž organizuje vzájemná setkání a spolupracuje při tvorbě a vyhodnocování zkušeností s naplňováním ŠVP. Spolupráce s *Občanským sdružením*, zřízeným při škole, významně podporuje vzdělávání žáků a poskytuje finanční prostředky na nadstandardní činnost. Při plánování a realizaci mnohých aktivit spolupracuje škola s dalšími organizacemi a sponzory, kteří podporují nákup výtvarných potřeb, kompenzačních a didaktických pomůcek. Sponzorsky byl organizován také velmi úspěšný, již druhý, *Motosraz* pro žáky školy. Škola také dobře spolupracuje s odbornými lékaři, kteří umožňují odborná vyšetření žáků na místě, ve škole. Kooperace školy s partnery je dlouhodobou promyšlenou a propracovanou součástí koncepce školy. Součinnost se všemi partnery je pro školu přínosná a zlepšuje podmínky vzdělávání a podporuje naplňování cílů ŠVP ZŠS.

Škola je partnerem v evropském projektu *Aktivační centrum* (zkrácený název), jako jedna z 5 škol v republice. V rámci projektu nabízí a úspěšně realizuje pro absolventy ze své a jiných speciálních škol vzdělávací kurzy v rámci celoživotního učení. O možnost zapojení se do kurzů je značný zájem.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitelka byla do funkce jmenována na základě konkurzního řízení, funkci vykonává od 1. listopadu 2007. Splňuje požadavek odborné kvalifikace. Plní povinnosti obsažené

v příslušných ustanoveních školského zákona. Její odborná připravenost a vzdělání velmi dobře přispívají k efektivnímu řízení školy a naplňování cílů ŠVP. Ředitelka účelně řídí školu, organizačně a odborně členěnou na 4 úseky a deleguje pravomoci a odpovědnost na vedoucí pracovníky. Ti jsou plně kompetentní za svůj úsek, organizují a kontrolují práci svých podřízených. Ředitelka řídí a kontroluje práci vedoucích. V koncepci školy jsou jasně stanoveny úkoly pro další rozvoj školy, které jsou dále podrobněji rozpracovány v dílčích plánech. Poradním orgánem je pedagogická rada, která dobře plní svoji funkci. Ředitelka a vedení školy vyhodnocují zjištění získaná v rámci kontrolního systému. Vnitřní informační systém je založen na informování kompetentními vedoucími pracovníky v úsecích školy a v případě potřeby na osobním jednání pracovníků s ředitelkou. Ředitelka účelně využívá kompetencí vedoucích pracovníků, zejména při zpracování vlastního hodnocení školy, které je jako samostatný dokument plně v souladu s příslušnou právní normou. Podrobné výsledky z vlastního hodnocení a analýzy hodnocení úrovně vzdělávání, získané mimo jiné z výsledků dotazníků, sebehodnocení pracovníků a SWOT analýzy, projednává a prezentuje vedení školy na pedagogických radách a následně přijímá účinná opatření. Vlastní hodnocení má vysokou vypovídací hodnotu a realizovaný systém významnou měrou přispívá ke kvalitě plánování a zlepšování činností při řízení školy a při vzdělávání. Dokumentace školy je dobře a přehledně vedena. Strategie řízení školy je efektivní.

Pro realizaci ŠVP ZŠS má škola velmi dobré personální předpoklady, počet pedagogických pracovníků, kteří jsou tvořeni z učitelů, vychovatelů a asistentů pedagoga, se v posledních třech letech nesnížil. Naopak pozitivním pro zkvalitnění vzdělávání žáků je, že se v tomto období zvýšil počet asistentů pedagoga (z 2 na 3). Ředitelka podporuje osobní profesní růst učitelů (prioritně u dvou nekvalifikovaných) systematickou podporou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a sledováním kvality absolvovaného vzdělávání. Všichni pedagogové se v poslední době účastní vzdělávání zaměřeného na podporu v oblasti práce se žáky. Další aktivity pedagogických pracovníků podporuje ředitelka v rámci projektu *Aktivační centrum*, který realizuje škola od září 2010 pro absolventy speciálních škol. Péče o nové pedagogické pracovníky je zajištěna, metodickou pomoc jim poskytuje uvádějící učitel, který pravidelně vyhodnocuje jejich nové zkušenosti a úspěšnost. Značná část pedagogů se zapojila do tvorby ŠVP jako dílčí metodikové.

Pro svou činnost škola využívá dvoupodlažní bezbariérovou budovu, ve které je vykonávána činnost všech jejích školských zařízení. Pro výuku mentálně postižených žáků a žáků s kombinovanými vadami je škola velmi dobře vybavena. Kromě kmenových tříd, které jsou vybaveny kompenzačními pomůckami, rehabilitačními kouty a výpočetní technikou, škola disponuje s kvalitně vybavenými odbornými učebnami (učebna VV pro realizaci arteterapie a ergoterapie, pracovní fyzioterapie a rehabilitace, cvičebna, snoezelen, logopedická učebna využívaná i pro canisterapii). V době výuky jsou vhodně využívány pro individuální výuku prostory internátu, kde se nachází i kuchyňka pro výuku pracovní výchovy.

Finanční předpoklady školy byly posuzovány za období let 2007 až 2009, a to na základě školou předložené dokumentace uvedené v seznamu písemností. Bylo zjištěno, že hlavním zdrojem příjmů školy jsou prostředky poskytované ze státního rozpočtu (dále „SR“). Další příjem školy tvoří příspěvek zřizovatele, který je určen především k úhradě provozních nákladů, ale dokrývá i některé náklady v hlavní činnosti školy, např. pořízení učebních pomůcek. Méně významné příjmy tvoří finanční prostředky získané výběrem stravného a poplatky za ubytování žáků v internátě školy, dále z doplňkové činnosti, jež spočívá v pronájmu tělocvičny (průměrný zisk cca 3.250 Kč). Škole se rovněž v malé míře daří získávat sponzorské dary, které slouží zejména k pokrytí nákladů na pořízení kompenzačních pomůcek.

Celková výše finančních prostředků vynaložených na neinvestiční výdaje v hlavní činnosti školy přepočtená na jednotku výkonu (jednoho žáka školy) se v průběhu hodnoceného období zvýšila z cca 326.592 Kč v roce 2007 na cca 380.222 Kč v roce 2009.

Závěry, celkové hodnocení školy

Vzdělávací nabídka školy je v souladu s podmínkami, za kterých byla zařazena do rejstříku škol a školských zařízení. Realizovaný ŠVP ZŠS vypracovaný pro žáky se středně těžkým a těžkým mentálním postižením a souběžně postižením více vadami je kvalitně zpracován a je v souladu s RVP.

Řízení školy je efektivní. Škola zajišťuje na vysoké úrovni podporu rozvoje osobnosti žáků díky propracovanému systému vzdělávacího procesu a ucelené rehabilitace. Pro vzdělávání a kompenzaci postižení žáků je nadstandardně materiálně vybavena. Má velmi dobré podmínky pro provádění rehabilitace a terapií. Prostředí školy je bezpečné. Škola vytváří vhodné podmínky pro naplňování cílů ŠVP ZŠS.

Škola má účinný systém pro hodnocení, cíleně se zabývá zjišťováním výsledků vzdělávání žáků, jejich vědomostí a dovedností. Účelně spolupracuje s rodiči a každodenně je informuje o stavu a úspěšnosti žáků. Spolupráce školy s organizacemi a sponzory a partnerské aktivity, včetně projektu Aktivační centrum, mají příznivý vliv na podmínky a průběh vzdělávání a osvojování si klíčových kompetencí pro sociální začlenění žáků. Pedagogickým pracovníkům se daří ve výuce vytvářet příznivé a podnětné klima vzájemné podpory a tolerance.

Finanční prostředky, se kterými škola v hodnoceném období hospodařila, byly z hlediska provádění hlavní činnosti dostačující. Jejich výše stačila k pokrytí nákladů na realizaci vzdělávání podle ŠVP ZŠS.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Jihomoravském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Brně dne 21. ledna 2011

(razítko)

Mgr. Jan Dusík, školní inspektor

Jan Dusík, v.r.

PhDr. Renáta Ševčíková, školní inspektorka

Renáta Ševčíková, v.r.

Bc. Helena Svobodová, kontrolní pracovnice

Helena Svobodová, v.r.

Datum a podpis ředitele školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Brně dne 24. ledna 2011

(razítko)

Mgr. Ludmila Konopková, ředitelka školy

Ludmila Konopková, v.r.

**Připomínky ředitele
školy**

Připomínky byly/nebyly podány.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. *Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje – č. j. 98/122 ze dne 16. června 2005 včetně dodatku č. 1*
2. *Jmenovací dekret do funkce ředitelky – vydaným Krajským úřadem Jihomoravského kraje – č.j. JMK 120186/2007 ze dne 18. října 2007 s účinností od 1. listopadu 2007*
3. *Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení – č. j. 26 770/2009-21 ze dne 1. prosince 2009 s účinností od 1. září 2010*
4. *Výroční zpráva o činnosti Základní školy speciální, Blansko, Žižkova 27 – za školní roky 2007/2008, 2008/2009 a 2009/2010*
5. *Pravidla pro hodnocení žáků platná v dobíhajících vzdělávacích programech a školních vzdělávacích programech – ze dne 1. listopadu 2008*
6. *Školní řád – Dodatek č. 1 - novelizace ze dne 1. srpna 2008*
7. *Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2010/2011 ze dne 20. srpna 2010*
8. *Záznamy z kontrol – složka všech provedených kontrol v roce 2009 a 2010*
9. *Hospitační záznamy – ve školních letech 2009/2010 a 2010/2011*
10. *Zápisy z jednání Školské rady – ve školních letech 2008/2009, 2009/2010 a 2010/2011*
11. *Osobní dokumentace žáků – vzdělávaných ve školním roce 2010/2011*
12. *Individuální vzdělávací plán žáků pro školní rok 2010/2011 - vzorek*
13. *Rozhodnutí o povolení pokračovat v základním vzdělávání do konce školního roku, ve kterém dosáhne dvacátého roku - vydané ředitelkou školy v kalendářním roce 2010 (1 kus)*
14. *Rozhodnutí o odkladu začátku povinné školní docházky – vydaná ředitelkou školy v kalendářním roce 2010 (2 kusy)*
15. *Rozhodnutí o přijetí – vydaná ředitelkou v kalendářním roce 2010 (2 kusy)*
16. *Rozhodnutí o nepovolení prodloužení povinné školní docházky – vydané ředitelkou školy v kalendářním roce 2010 (1 kus)*
17. *Autoevaluace za období 2007 – 2008 – včetně podkladových materiálů ze dne 30. června 2008*
18. *ŠVP ZŠS „Počítejte s námi II!“ – platný pro školní rok 2010/2011*
19. *Roční plán práce školy 2010/2011 – ze dne 20. srpna 2010*
20. *Knihy úrazů – dětí, žáků a studentů vedená od 1. září 2007*
21. *Dohoda o vzájemné spolupráci mezi ZŠ Ostrava a ZŠ speciální Blansko – ze dne 20. února 2008*
22. *Projekt „Speciální vzdělávací aktivity pro osoby s nejtěžšími formami zdravotního postižení prostřednictvím aktivačních center v rámci speciálních škol“ (aktivační centrum)*
23. *Zápisy z jednání pedagogické rady – školní roky 2009/2010, 2010/2011*
24. *Katalogové listy žáků – školní rok 2010/2011*

25. *Třídní výkazy pro ZŠ speciální – školní rok 2010/2011*
26. *Třídní knihy – školní rok 2010/2011*
27. *Rozvrh hodin všech tříd – školní rok 2010/2011*
28. *Plán ucelené rehabilitace – pro školní rok 2010/2011*
29. *Personální dokumentace pedagogických pracovníků – ve školním roce 2010/2011*
30. *Webové stránky školy <http://specialniskola.blansko.net/>*
31. *Škol (MŠMT) P 1-04 Čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2007, 2008 a 2009*
32. *S 3-01 Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2009, 2008 a 2007*
33. *Účtový rozvrh pro rok 2007, 2008 a 2009*
34. *Výkaz zisku a ztráty v sestavený ke dni 31. 12. 2007, 31. 12. 2008 a 31. 12. 2009*
35. *Výpis zkrácené hlavní knihy – za rok 2007, 2008 a 2009*
36. *Zpráva o činnosti příspěvkové organizace – za rok 2007, 2008 a 2009*
37. *Finanční vypořádání dotací poskytnutých krajům Průtokové dotace vedené v účetnictví na SU 346 – ze dne 17. ledna 2008*
38. *Finanční vypořádání dotací poskytnutých krajům – Neprůtokové dotace vedené v účetnictví na SU 348 – ze dne 17. ledna 2008*
39. *Přehled o plnění rozpočtu v roce 2008 – ze dne 12. února 2009*
40. *Finanční vypořádání dotací poskytnutých krajům – ze dne 9. ledna 2009*
41. *Finanční vypořádání dotací poskytnutých krajům – ze dne 18. ledna 2010*

Zpracoval

V Brně dne 21. ledna 2011

Mgr. Jan Dusík, školní inspektor

Jan Dusík, v.r.

Převzal

V Blansku dne 24. ledna 2011

Mgr. Ludmila Konopková, ředitelka školy

Ludmila Konopková, v.r.